



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Leges Aliae Edvvardi Regis Nortmannico Idiomate Conscriptae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

erit forisfactura sua, & iustitia similiter de calumniatore, si defecerit.

XX.

Omnis enim qui habet sacha & socha, tol & them, & infangdthese, prædictas videlicet consuetudines, iustitia cognoscentis latronis sua est, de homine suo, si captus fuerit super terram suam. Illi vero qui non habent has consuetudines, coram iustitia regia rectum faciant in hundredis, vel in vvapentachiis, vel in scyris.

XXI.

Sciendum quoque quod omnes Iudæi, vbicumque in regno sunt sub tutela & defensione regis, ligea debent esse, nec quilibet eorum alicui diuiti se potest subdere sine regis licentia. Iudæi enim & omnia sua regis sunt. Quod si quispiam detinuerit eos, vel pecuniam eorum, perquirat rex, si vult, tamquam suum proprium.

XXII.

Vfurarios quoque defendit rex Edvvardus, ne remaneret aliquis in toto regno suo. Et si quis inde conuictus esset quod fenus exigeret, omni substantia propria careret, & postea pro exlege haberetur. Hoc autem asserbat ille rex se audisse in curia regis Francorum, dum ibidem moraretur, quod vsura summa radix omnium vitiorum est.

LEGES ALIÆ EDVWARDI REGIS
NORTMANNICO IDIOMATE CONSCRIPTÆ.

TITVLI LEGVM ECCLESIASTICARVM.

- | | |
|---|---|
| I. De pace sanctæ ecclesie, & asyli iure eidem concesso. | III. De denario sancti Petri (seu Romescot) pendendo. |
| II. De eo qui monasterium, seu ecclesiam, vel domum fregerit. | IV. De reuientibus sancti Petri denarium pendere. |
| | V. De intestatorum bonis. |

PRÆFATIO.

CES font les leis & les costumes que le reis Vviliam grauntat à tut le puple de Engleterre, apres le con-

HÆ sunt leges & consuetudines quas Vvilielmus rex concessit vniuerso populo Angliæ, post terræ acquisitionem:

ipsa scilicet eadem quas rex Eduardus consanguineus eius ante ipsum custodiuit. que est de la terre: iceles meismes que le reis Eduard son cosin tint deuant lui.

LEGES ECCLESIASTICÆ.

I.

Intelligendum est: Pax sanctæ ecclesiæ de quocumque reatu quis hoc tempore sit culpabilis, & venire potest ad sanctam ecclesiam, pacem habeat vitæ & membri. Et si quis manum ei iniecerit, qui matrem ecclesiam quaeserit, siue episcopi fuerit, (ecclesia) siue abbatiæ, siue ecclesia religionis, restituat quod abstulerit, & multæ nomine centum solidos, matriæ etiam ecclesiæ parochiali viginti solidos, & capellæ decem solidos. Et qui pacem regiam violauerit, centum solidis emendet lege Merciorum, similiter de heinfare, & de insidiis præcogitatis.

II.

Et si quis appellatus fuerit de fractione monasterii [seu ecclesiæ] vel cubiculi, nec fuerit retro defamatus, ipse abneget cum xii. legalibus hominibus, quos vocant, duodecima sua manu; & si alia vice increpatus fuerit, tunc hoc neget triplicato numero, videlicet xxxvi. legalibus hominibus, quos vocant, tricesima sexta sua manu: & si hos habere nequierit, eat à la[†] iuise triplicatum, sicut debuit ad triplicatum sacramentum: & si alias de latrocinio composuerit, eat ad [iudicium]

[†] Examinis generis: sed hæc per coniecturam.

I.

Ceo est à saueir: Pais à saint Yglise, de quel forfait que home out fait on cel tens, e il pout venir à saint Yglise out pais de vie & de membre. E se alquons meist main en celui qui la mere Yglise requireit, se ceo fust v euesque, v abbeie, v Yglise de religion, rendist ceo que il iauereit pris, e cent sols de forfait, e de mer Yglise de paroisse xx. solz. e de chapele x. solz. e que enfraiant la pais le rei en Merchene-lae, cent solz les amendes, altresi de heinfare, e de a-veit purpensed.

II.

Et si alquons est apelez de multer fruiffier, v de chambre, e il neit ested blamed enarer, sen escondit per xii. leals homes nomez sei dudzime mein, e fil est alre fiee ested blamed, sen escondied a treis doubles, ceo à saueir, per * xlviij. homes leals, no-^{*xxxvi.} mez sei trentefiste mein: e fil auer nes pot aut à la iuise à treis doubles si coil douft à treis * du blein ferment, e fil^{*l. dublein,} ad enarer larcin amended alt al evv, li arceuesque aue-

Vuu iij

rad de forfaiture xl. solz en Merchenlae , e li euesques xx. solz , e li quenz xx. solz , e le baron x. solz , e li vilain xl. denir.

aquæ. Archiepiscopus habebit de forisfactura xl. solidos in Merciorum lege , & episcopus xx. solidos , & comes xx. solidos , & baro x. solidos , & villani xl. denarios.

III.

Franc home qui ad auer champestre xxx. deniers vailaunt , deit doner le dener seint Pere. le seignur pur iiii. den. que il dourad , si erunt quites ses bordiers , e ses boner , & ses ferianz. Li burgeis qui ad en son propre chatel demi marc vailant , deit doner le dener seint Pere. Qui en Denelae francz home est , e il auerad demi marc en argent vailant de auer champestre , si deurad doner le dener seint Pere : e par le dener qui li seignur durrat , si erent quites ceals qui meinent en son demaine.

III.

Liber homo qui habuerit 30. denariorum valorem in aueriis campestribus , debet dare sancti Petri denarium. Pro iiii. denariis quos dominus dederit , quieti erunt bordarii sui , etiam bonerii & seruietes sui. Burgensis qui in propriis suis bonis valorem possidet dimidiæ marcæ , tenetur dare sancti Petri denarium. Qui Danorum lege liber est , & in campestribus animalibus valere æstimatur dimidiam marcæ argenti , tenetur dare sancti Petri denarium : & per denarium quem dominus dederit , quieti erunt qui in suo degunt dominico.

IV.

Qui renent le dener saint Pere , le dener rendra per la iustice de seint Yglise , e xxx. den. forfait. e si il en est plaidé de la iustice le rei , le forfait al euesque xxx. den. e al rei xl. solz.

IV.

Qui negauerit denarium sancti Petri , eum reddat per iustitiam sanctæ ecclesiæ , & multæ nomine xxx. den. & si inde in ius vocatus fuerit a iustitia regis , episcopo luat xxx. denariis , & regi xl. solidis.

V.

Si home mort fans deuisse , si departent les enfans l'errite entre sei per uvvell.

V.

Si quis intestatus obierit , liberi eius hereditatem æqualiter diuidant.